

Viestintäyksikkö

Euroopan unionin tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 140/11
Luxemburgissa 21.12.2011

Tuomio yhdistetyissä asioissa
C-411/10 N.S. / Secretary of state for the Home Department ja
C-493/10 M.E. ym. / Refugee Applications Commissioner Minister for
Justice, Equality and Law Reform

Turvapaikanhakijaa ei voida siirtää jäsenvaltioon, jossa hän on vaarassa joutua epäinhimillisen kohtelun kohteeksi

Unionin oikeudessa ei hyväksytä kumoamatonta olettaa, jonka mukaan jäsenvaltiot noudattavat turvapaikanhakijoille annettuja perusoikeuksia

Turvapaikka-asioita koskeva yhteinen politiikka on olennainen osa Euroopan unionin tavoitetta muodostaa asteittain vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuva alue, joka on avoin henkilöille, jotka olosuhteiden pakosta joutuvat oikeutetusti hakemaan suojelua unionista. Dublin II -asetuksessa¹ ilmaistaan perusteet, joiden nojalla voidaan määrittää, mikä jäsenvaltio on toimivaltainen käsittelemään unionissa tehdyn turvapaikkahakemuksen – lähtökohtaisesti yksi ainoa jäsenvaltio on toimivaltainen. Tilanteessa, jossa kolmannen maan kansalainen on hakenut turvapaikkaa jäsenvaltiossa, joka ei ole asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen jäsenvaltio, asetuksessa säädetään turvapaikanhakijan siirtomenettelystä toimivaltaiseen jäsenvaltioon.

Asiassa C-411/10 Afganistanin kansalainen N.S. on saapunut Yhdistyneeseen kuningaskuntaan muun muassa Kreikan kautta. Hänet pidätettiin Kreikassa 2008. Kreikan viranomaiset vapauttivat hänet neljän päivän kuluttua ja antoivat hänelle määräyksen poistua Kreikan alueelta 30 päivän kuluessa. N.S. ei tehnyt turvapaikkahakemusta. Hän väittää, että kun hän oli aikeissa poistua Kreikasta, poliisi pidätti hänet ja käänsi hänet Turkkiin, jossa hän vietti kaksi kuukautta vankeudessa vaikeissa olosuhteissa. Hän pääsi pakenemaan vankeudesta Turkissa ja matkusti sieltä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, jonne hän saapui tammikuussa 2009 ja jossa hän teki turvapaikkahakemuksen. Heinäkuussa N.S.:lle ilmoitettiin, että hänet siirrettäisiin elokuussa Kreikkaan Dublin II -asetuksen mukaisesti. Hän nosti tällöin kanteen kyseisestä päätöksestä ja väitti, että hänen perusoikeutensa olivat vaarassa tulla loukatuiksi, jos hänet palautettaisiin Kreikkaan. Kansallinen tuomioistuin toteaa, että turvapaikkamenettelyissä Kreikassa on vakavia puutteita, turvapaikkoja myönnetään siellä äärimmäisen vähän, oikeussuojakeinot ovat siellä riittämättömät ja niiden käyttäminen vaikeaa ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteet ovat riittämättömät.

Asia C-493/10 koskee viittä henkilöä, joilla ei ole yhteyttä toisiinsa ja joiden alkuperävaltiot ovat Afganistan, Iran ja Algeria. Kukin heistä on kulkenut Kreikan alueen kautta ja heidät on pidätetty siellä lainvastaisen maahantulon vuoksi. He saapuivat tämän jälkeen Irlantiin, jossa he hakivat turvapaikkaa. He vastustavat Kreikkaan palauttamista ja ovat vedonneet siihen, että turvapaikanhakijoita koskevat menettelyt ja olot kyseisessä maassa ovat epäasianmukaiset.

Tässä yhteydessä sekä Court of Appeal of England and Wales (Yhdistynyt kuningaskunta) että High Court (Irlanti) tiedustelevat unionin tuomioistuimelta, onko – kun otetaan huomioon Kreikan turvapaikkajärjestelmän tukkeutuminen ja siitä hakijoiden kohteluun ja hakemusten käsittelyyn aiheutuvat vaikutukset – jäsenvaltion, jonka on siirrettävä turvapaikanhakijoita Kreikkaan (joka on asetuksen mukaan turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio), tutkittava etukäteen, noudattaako tämä valtio tosiasiallisesti perusoikeuksia. Ne kysyvät myös, onko siinä

¹ Niiden perusteiden ja menettelyjen vahvistamisesta, joiden mukaisesti määritetään kolmannen maan kansalaisen johonkin jäsenvaltioon jättämän turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa oleva jäsenvaltio, 18.2.2003 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 343/2003 (EUVL L 50, s. 1).

tapauksessa, että tämä valtio ei noudata perusoikeuksia, kyseisten viranomaisten otettava itse vastuu hakemuksen käsittelystä.

Unionin tuomioistuimen käsitellessä näitä asioita 13 jäsenvaltiota, Sveitsin valaliitto, Yhdistyneiden kansakuntien pakolaiskomissaari, Amnesty International ja AIRE Centre ovat osallistuneet asian käsittelyyn. Huomautuksensa esittäneiden osapuolten kesken on riidatonta, että vuonna 2010 Kreikka oli unionissa se paikka, johon lähes 90 prosenttia laittomista maahanmuuttajista saapui niin, että tälle valtiolle aiheutuva taakka suhteessa muiden jäsenvaltioiden taakkaan on suhteeton ja että Kreikan viranomaisilla ei ole aineellisia resursseja selviytyä siitä.

Unionin tuomioistuin muistuttaa tänään antamassaan tuomiossa ensiksi, että yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä luotiin tilanteessa, jossa voitiin olettaa kaikkien siihen osallistuvien valtioiden noudattavan perusoikeuksia ja jäsenvaltioiden voivan saavuttaa keskinäisen luottamuksen tältä osin. Juuri tämän keskinäisen luottamuksen periaatteen vuoksi unionin lainsäätäjät antoi Dublin II -asetuksen, jonka pääasiallinen tarkoitus on nopeuttaa turvapaikkahakemusten käsittelyä sekä turvapaikanhakijoiden että osallisina olevien jäsenvaltioiden intressissä.

Unionin tuomioistuin tutki tähän periaatteeseen nojautuen, onko kansallisten viranomaisten, joiden on toteuttava siirto asetuksessa tarkoitettuun turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan valtioon, tutkittava etukäteen, noudatetaanko kyseisessä valtiossa henkilöiden perusoikeuksia.

Unionin tuomioistuin toteaa, että vähäinen turvapaikkaoikeutta koskevien sääntöjen rikkominen ei riitä estämään turvapaikanhakijan siirtoa tavallisesti toimivaltaiseen jäsenvaltioon, koska tämä tekisi yhteiseen eurooppalaiseen turvapaikkajärjestelmään sisältyvien jäsenvaltioiden velvoitteiden sisällön tyhjäksi ja vaarantaisi unionissa jätetyn turvapaikkahakemuksen käsittelemiseen toimivaltaisen jäsenvaltion nopean määrittämisen tavoitteen.

Unionin tuomioistuin katsoo kuitenkin, että **unionin oikeus on esteenä sellaiselle kumoamattomalle olettamalle, jonka mukaan jäsenvaltio, joka asetuksen mukaan on turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa, noudattaa unionin perusoikeuksia.**

Jäsenvaltioiden, mukaan lukien kansallisten tuomioistuinten, ei pidä siirtää turvapaikanhakijaa hakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon, jos ne eivät voi olla tietämättömiä siitä, että kyseisen jäsenvaltion turvapaikkamenettelyyn ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteisiin liittyvät systeemiset puutteet ovat uskottavia perusteita uskoa, että turvapaikanhakija joutuisi todelliseen vaaraan joutua Euroopan unionin perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitetun epäinhimillisen ja halventavan kohtelun kohteeksi. Unionin tuomioistuin katsoo, että jäsenvaltioilla on useita asianmukaisia keinoja arvioida perusoikeuksien noudattamista ja näin ollen turvapaikanhakijalle aiheutuvia tosiasiallisia riskejä siinä tapauksessa, että hänet siirretään vastuussa olevaan jäsenvaltioon.²

Unionin tuomioistuin lisää myös, että jollei mahdollisuudesta käsitellä hakemus itse muuta johdu, **jäsenvaltion, jonka on suoritettava hakijan siirto asetuksessa tarkoitettuun turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon ja joka ei voi näin tehdä, on tutkittava asetuksen muut perusteet sen selvittämiseksi, voidaanko jokin toinen jäsenvaltio jonkin muun perusteen nojalla määrittää turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevaksi jäsenvaltioksi.**

Tältä osin **sen on huolehdittava siitä, että ei pahenneta tilannetta, jossa loukataan hakijan perusoikeuksia, siten, että hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämismenettely kestää kohtuuttoman kauan. Sen on tarvittaessa käsiteltävä hakemus itse.**

---

2 Näiden joukossa kansainvälisten valtioista riippumattomien järjestöjen tai Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisjärjestön raportit.

Unionin tuomioistuin täsmentää lopuksi, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan soveltamisesta Puolan tasavaltaan ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan tehdyn pöytäkirjan (N:o 30) huomioon ottaminen ei vaikuta annettuihin vastauksiin.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella niiden käsittelemän yksittäisen asian yhteydessä unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo vastaavasti samanlaista ongelmaa käsitteleviä muita kansallisia tuomioistuimia.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolta "[Europe by Satellite](#)" ☎ +32 2 2964106